

“I samisk åndelighet har det vært viktig å ikke krenke det dyret man tok livet av. I stedet skulle man støtte opp om de livvgivende kreftene i tilværelsen ved å velsigne naturen når man høstet av den”. “Dette har levd helt fram til vår tid og også i en kristen forståelsesramme”.

Slik skriver Tore Johnsen i sin bok Jordens barn, solens barn, vindens barn, utgitt i 2007.

Her forteller han om en velsignelsesrite knyttet til reinen, som er hentet fra reinsdriftsmiljøet i Indre Finnmark. Sitatet er hentet fra en samtale med en 80 år gammel same fra Karasjok.

- Slik var den skikken i gammel tid når de skaltet rein. Når de slaktet hoder, så hugde de hornene, geviret av. Og så skulle det risses et kors inn i geviret tre ganger med kniven. Det var en velsignelse ... over den reinen så den igjen skulle bli til, når man velsignet slik
- Og det har du lært av din far og mor?
- Slik har det nok vært i lange tider, i tusener av år, fra våre forfedres tid. Og min far han lærte meg den skikken.
- Gjør du det fortsatt i dag?
- Ja, jeg gjør det i dag også. Jeg kan ikke annet når jeg slakter hodet. Det skal korsenes for det har jeg alltid gjort.
- Det er en fin skikk at mennesket skal tenke på dyrene og at de velsignes.
- Ja, jeg tror at når reinen skulle velsignes slik. så var det for at den skulle bli til igjen..

I en samtale med enn annen same fra Karasjok, i 60-årene da samtalen fant sted, blir flere sider ved denne skikken tydeligere framstilt.

- Ja, som barn spurte jeg min far, jeg undret meg over at han risset tre ganger bak i geviret etter at hodet var hugd av. Vel, svarte han at han velsignet naturens gaver, som reinen og reinkjøttet. Det har jeg hørt og lært og det bruker jeg å gjøre selv også.
- Jeg har hørt av en gammel mann at når man velsigner slik. da velsigner man på en måte reinslekten for at den skal vokse også i framtiden.
- Ja, det er det de bruker å velsigne.
- Er det bare en gang man skal risse inn korset.
- Tre ganger.
- Hvorfor tre ganger?
- Ja, det er tre i Guds navn, Gud, Jesus og Den Hellige Ånd.
- Det er en fin skikk det.
- Ja, det er det. Slik bruker de å si at det ikke er menneskene som bestemmer målet, det er naturen som skal bestemme det, og man må lære seg det å være varsom. Og så be om at den

gir det samme til kommende generasjoner som den gir til oss.

- Velsigner du da andre dyr enn reinen?
- Nei, det var andre skikker for de andre.

(Samtalen er oversatt fra nord-samisk av Tore Johnsen.)

”Som mannen antyder i slutten av sitatet, har man altså praktisert skikken med å velsigne i naturen også i mange andre sammenhenger. Det kan for eksempel dreie seg om reinbeiter, rypefangst, vedhogst osv.”

Tore Johnsen:

Jordens barn, solens barn, vindens barn

Verbum forlag 2007

ISBN 978-82-543-1089-2